

DÖVAS

församlingsblad

3/2020

40
1980-2020

EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND[†]
Kyrkans central för det svenska arbetet

Dövprästerna i evangelisk-lutherska kyrkan i Finland

Borgå distrikt/Hela landet/Kyrkostyrelsen:

Maria Lindberg
Södra kajen 8 (PB 210)
00130 Helsingfors
Mobiltelfon: 050-3427129
e-postadress: maria.lindberg@evl.fi

St: Michels distrikt:

Seppo Laukkanen
Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli
Kirkkokatu 10 (PL 122)
50101 Mikkeli
Mobiltelfon: 050-3559819
e-postadress: seppo.laukkanen@evl.fi

Helsingfors distrikt:

Janne Rissanen
Tredje linjen 22 B
00530 Helsingfors
Mobiltelfon: 050-3711314
e-postadress: janne.rissanen@evl.fi

Uleåborgs distrikt:

Sari Timonen
Ojakatu 1
90100 Oulu
Mobiltelfon: 044-7555554
e-postadress: sari.timonen@evl.fi

Åbo distrikt:

Petri Majatie
Tavastgatan 13
20500 Åbo
Mobiltelfon: 0400-824039.
e-postadress: petri.majatie@evl.fi

Teckenspråkskunnig församlingspastor:

Meri Yliportimo
Larssonsvägen 1
10600 Ekenäs
Mobiltelfon: 044-7553601 (sms/Whatsapp)
e-postadress: meri.yliportimo@evl.fi

Lappo distrikt:

Marja Saukkonen
Kauppakatu 19 C, 3. krs.
40100 Jyväskylä
Mobiltelfon: 0400-241401
e-postadress: marja.saukkonen@evl.fi

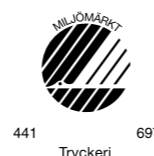
De Dövas mission:

Maria Lindberg svarar på samtal till
Dövas Mission.
Mobiltelfon: 045-3186377

Pärmbild: Teemu Junkkaala/Kyrkans bildarkiv: Ärkeängeln Mikael, en långhårig, ung man med utbredda vingar, svärd och sköld.

Dövas församlingsblad /årgång 41
Adress: Södra kajen 8, 00130 Helsingfors
Ansvarig utgivare: Maria Lindberg
Redaktion: Janne Kankkonen, Maria Lindberg,
Hannele Rabb och Rolf Westerlund
Layout och illustrationer: Hannele Rabb
Utgivare: Kyrkans central för det svenska arbetet/Enheten för kyrkans verksamhet
Dövprästens hemsida: www.evl.fi/kcsa/ads/dovarbetet.hmt
Print: Grano, Jyväskylä
ISSN 0359-0445

Hej, läsare!
Skicka in texter till
nästa nummer före
9.11

Herren går med dig

Mose sade till folket:

”Var tappra och starka! Var inte rädda och låt er inte skrämmas av dem, ty Herren, din Gud, går själv med dig. Han skall inte svika dig, inte överge dig.”

Så kallade Mose till sig Josua och sade till honom inför alla israeliterna: ”Var tapper och stark! Ty du skall föra folket in i det land som Herren med ed lovade deras fäder att ge dem, och du skall göra det till deras egendom. Herren skall själv gå före dig. Han skall vara med dig. Han sviker dig inte och överger dig inte. Var inte rädd, tappa inte modet!” 5 Mos. 31:6-8

Våren och sommaren har varit en svår tid för många. Corona-pandemin har ändrat vår vardag. Många människor är rädda och oroliga. En del av oss har knappt kunnat eller vågat gå ut ur sin lägenhet. Andra kanske känner sig tröttare än vanligt. Många är oroliga för sina släktingar och vänner. Några känner sig ensamma.

Samtidigt förekom det, i alla fall på våren, en vilja att hjälpa. Många hjälpte frivilligt till att dela ut matkassar till äldre personer och dem som tillhör en riskgrupp. Många har också köpt mat från restauranger och försökt bidra till att de inte går i konkurs. Många placerade ut mjukdjur i fönstren, så att barnen kunde gå på ”Teddy-jakt” (Nallejahti på finska). Människans godhet kan se ut på många olika sätt.

Sommaren gav också oss en möjlighet att träffa våra släktingar och vänner utomhus. Kanske vi nu på hösten rentav vågar besöka varandras hem, kyrkan och dövföreningen? Corona-situationen har avslöjat hur mycket vi behöver varandra och Gud. På hösten verkar läget bli svårare igen. Låt oss därför skydda varandra så bra vi kan.

I bibeltexten tilltalades jag av Moses ord. Han säger: ”Herren skall själv gå före dig. Han skall vara med dig. Han sviker dig inte och överger dig inte. Var inte rädd, tappa inte modet!”

Det påminner mig att mitt i allt det här svåra har Gud varit med oss. Han har inte gått bort då vi har haft det svårt. Han har stått vid vår sida. Gud går inte heller bort då tiden blir bättre igen. Gud är alltid hos oss.

Vi ber:

Herre,
Du ser vår rädsla och oro.
Var med oss.
Gå framför oss och visa oss en
trygg väg.
Hjälp oss att vara ett stöd
för både våra vänner
och dem vi inte ännu känner.
Amen

Maria

Döva i arbete i samhället och i kyrkan

Att ha ett arbete är något som nästan alla drömmer om.
Hur har situationen sett ut för döva under de senaste 40 åren?
Och hur är läget inom kyrkan?

Omöjlig att bli lärare som döv

Dövas väg in i arbets- och studielivet har inte varit lätt. Först år 1976 kunde de två första döva personer börja i gymnasiet i St Michel. Ännu år 1980 studerade bara tre döva i högskolor i Finland.

I och med tolktjänsten körde igång 1983 ökade antalet döva studerande i allmänna läroverk. På 20 år flerdubblades mängden studeranden och år 2003 fann det nästan 200 döva studerande. Döva studerade, förutom i gymnasier, i olika yrkesskolor, handelsläroverk, konstskolor, tekniska läroverk samt på universitet.

Läroverken var ändå en omöjlighet. År 1981 valdes en sökande inte till studerande – fastän hen fått fulla poäng i undervisningsprovet! Orsaken var dövhet. Läroverken öppnades för döva först år 1989.

År 1992 började grundstudierna i teckenspråk vid universitetet i Jyväskylä. År 1998 utökades utbudet med ämnesstudier och år 2004 med fördjupande studier. Nuförtiden antar man i medeltal vartannat år studeranden till huvudämnes- och sidosämnesstudier.

Studier i Sverige enda möjligheten

För finlandssvenska teckenspråkiga var situationen knepigare. De måste studera i Sverige. Endast två finlandssvenska döva studerade i Finland med hjälp av tolk och ingendera studerade till något yrke. Många finländska döva studerade utomlands, till exempel vid Gallaudet-universitetet.

De visade sig för många döva studerande att bristande kunskaper i finska och svenska var ett hinder, eftersom betygen från dövskolan inte alltid berättade sanningen. Också skillnaden mellan dövskulturen och hörandes värld kunde leda till depression och ångest. Tolkarnas korta utbildning gav inte alltid heller färdigheter till krävande studietolkning.

Svårt att få jobb

År 1993 var ¼ av alla arbetsföra döva arbetslösa (övriga befolkningen 16,8%). Det finns olika orsaker:

- otillräcklig grund- och vidareutbildning
- döva marginaliserades lättare än allmänheten,

eftersom de inte kunde försvara sina rättigheter inom arbetslivet.

–många arbetade inom industrin. Den drabbades av konkurser, minskning av produktionen och automatisering.

För att öka dövas möjligheter att få jobb ordnade Dövas Förbund olika vidare-, tilläggs- och omskolningskurser både på Malminharju och vuxenutbildningscentrum. Man ville särskilt höja unga dövas möjligheter på arbetsmarknaden. Det har hänt att myndigheterna har låtit några arbetsföra döva få handikappension.

Dövkonsulenter år 2000, fem damer och fyra herrar. Deras uppdrag var att hjälpa döva att hitta jobb.

Dövkonsulenterna hjälper till

År 1994 startade Dövas Förbund i samarbete med arbetsdistrikt ett projekt för att öka sysselsättningen. Resultatet blev en utbildning av dövkonsulenter. År 1996 utexaminerades de sex första döva dövkonsulenterna – de första i Europa! År 1998 avslutades den andra utbildningen och sex av deltagarna fick jobb som dövkonsulent.

Dövkonsulenterna ordnade kurser där de gav råd hur man skulle skriva en ansökan och CV och tipsade om lediga jobb. De diskuterade med döva om arbetstagarens självbild och drömyrken och funderade på vilka hinder det fanns för att bli anställd.

Men trots allt jobb så blev läget inte bättre på 10 år. År 2004 var arbetslösheten bland döva fortfarande stor, nästan ¼ var arbetslösa (23,7%). Den allmänna arbetslöshetsprocenten var 9,8% år 2005.

I skrivande stund vet undertecknad inte hur läget ser ut för döva, men enligt statistikcentralen var sysselsättningsgraden 72,6% för 15-64-åringar år 2019.

Döva anställda inom kyrkan

Inom evangelisk-lutherska kyrkan i Finland finns det för tillfället tre teckenspråkiga anställda: diakonerna Päivi Korhonen och Tuula Mertanen samt dövräst Janne Rissanen.

Päivi Korhonen: började år 1995 som dövdiakon i Esbo. Päivi har arbetat som dövdiakon i Helsingfors kyrkliga samfällighet sedan år 1997.

Janne Rissanen vigdes i tjänst år 2010. Han arbetade inom missionen år 2010-2014. Janne har jobbat som dövräst vid Helsingfors kyrkliga samfällighet sedan år 2014.

Tuula Mertanen började jobba år 2006 som diakon. Hon arbetar i Joensuu. Hon har också varit aktiv inom olika internationella föreningar.

Text: Maria Lindberg

Foto: Ur Maahan lämpimään

Källor:

Eeva Salmi & Mikko Laakso. Maahan lämpimään. Suomen viittomakielisten historia. Libris: Helsinki. 2005

<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-lokakuu-2013/viittomakieli-ja-viittomakieliset-jyvaskylan-yliopistossa>

<http://www.stat.fi/Tilastokeskus>

Dövprästen hälsar

Hej! Jag hoppas att du mår bra. Förhoppningsvis har du, din familj och dina vänner varit friska.

Det här året blev inte som planerat. Kyrkogångsdagarna och tillika Dövas församlingsblads 40-årsjubileum blev avbokade. Både det som skulle ha varit i Jakobstad i augusti och det i Sibbo i september. Orsaken är Corona-läget. Resursgruppen strävar efter att ordna nya tillfällen år 2021. Möjligtvis också ett teckenspråkigt kyrkligt läger.

Jag har tyvärr inte heller kunnat träffa döva på länge. Jag hoppas att åtminstone några av de inplanerade gudstjänsterna kommer att bli av med församling på plats. Jag tecknar också gärna med döva genom bl.a. WhatsApp eller facebook's egen chatt. Jag hälsar också gärna på hos dig om vi vill ha besök.

En positiv nyhet har jag också. Medlemmen i Resursgruppen Janne Kankkonen, har översatt över 200 kyrkliga tecken till finlandssvenskt teckenspråk. Jag kommer att lägga ut dem på nätsidan "Kyrkan och teckenspråkiga" under hösten. Också andra videor på teckenspråk är på kommande. Mer om dem senare.

Må gott!

Maria

Intervju med biskop Bo-Göran Åstrand

Du är biskop i Borgå stift. Vad gör en biskop?

Biskopen leder verksamheten i Borgå stift och är förman för prästerna. Biskopen och de anställda på domkapitlet ska hjälpa församlingarna att göra ett bra arbete. Biskopen viger också nya präster och diakoner.

Vad ser du mest fram emot i ditt jobb?

Jag trivs med att träffa människor och besöka orterna och församlingarna i Svenskfinland. Jag tycker mycket om den mångfald vi har i Svenskfinland. Det finns så många olika, fina människor!

Vilket förhållande har du till teckenspråket och de teckenspråkiga?

När jag jobbade som kyrkoherde hade vi ibland en teckenspråkskunnig tolk med vid andakter, samlingar och gudstjänster. Jag såg att det var ett viktigt arbete som hen gjorde. Jag förstod också att jag skulle tala tydligt och inte göra saker så invecklade. I församlin-

Fullständigt namn: Bo-Göran Åstrand

Född i: Nykarleby landskommun. Bodde i Jakobstad innan flytten till Borgå.

Bor nu i: Gamla stan i Borgå.

Familj: Min fru Karin, fyra barn som flyttat hemifrån, brunhåriga labradoren Doris som bor i Biskopsgården.

Fritidsintressen: Långa promenader, bokläsning, renovering.

Käreste bibeltextern: ”Du Gud omger mig på alla sidor. Jag är helt i din hand.” ur Psaltaren 139

Det bästa i hösten: Alla färgerna, dofterna och den klara luften.

gen ordnade vi också särskilda gudstjänster för döva och hörselskadade.

Biskop Bo-Göran Åstrand i mötesrummet på Borgå Domkapitel – i samma sal där Lantdagen i Borgå hölls år 1809.

Biskopen med biskopskorset väl synligt på bröstet.

Kan du i egenskap av biskop på något sätt jobba för tillgänglighet?

Ja, jag påminner de anställda i församlingarna att använda material som gör gudstjänster och samlingar mer tillgängliga för dem som deltar. Det är också viktigt att församlingarnas utrymmen är lätta att komma till och att använda. T-slingor, handikappvänliga utrymmen, tydliga anvisningar är jätteviktigt.

Tidningen utkommer kring All helgona.

Vad betyder helgen för dig?

Den helgen brukar jag särskilt tänka på dem som betydde mycket för mig, men som inte lever längre. Jag brukar också tänka på att det är fint att få leva.

Har du någon tradition som du alltid brukar göra vid All helgona?

Jag brukar gå tillsammans med Karin för att tända ljus på gravgården. Det känns bra att se alla ljusen som lyser i mörkret. Livet vinner ändå över döden.

Din hälsning till läsarna:

Ditt liv är värdefullt och du är mycket älskad i Guds ögon. Din stund på jorden är nu!

E-postintervju: Maria Lindberg

Foto: Studio Lindell

Fråga dövprästen

Vem är ärkeängeln Mikael?

”Och det blev en strid i himlen: Mikael och hans änglar gav sig i strid med draken.” Så står det skrivet i Uppenbarelsebokens 12 kapitel. Ärkeängeln Mikael och hans armé strider mot Djävulen. Mikael är ingen vit och skimrande ängel. Nej, Mikael bär harnesk, sköld och svärd eller annan lämplig krigsutrustning.

Mikael är en av de fyra ärkeänglarna, de som har speciella uppgifter. De övriga är:

–Rafael, som blåser i hornet som signal på att domedagen kommit.

–Uriel, en av de änglar som är närmast Guds tron i himmelen.

–Gabriel, som berättade för Jungfru Maria att hon skall föda Jesus och att Elisabet skall föda Johannes.

Mikaelidagen, eller Änglarnas och barnens dag, firas kring den 29 september. I år infaller Mikaelidagen söndag 4.10. Mikael och Mikaela har namnsdag 29.9, eftersom det i katolska kyrkan är en helgondag.

Mikael är skyddshelgon för Tyskland, Bryssel, Archangelsk och Kiev.

(Källa: Wikipedia, bild: Teemu Junkkaala/Kyrkans bildarkiv)

HAR DU NÅGOT du undrar över? Något i tron, vardagen eller gudstjänsten. Fråga gärna! Dövprästen svarar. Vi sätter inte ditt namn i tidningen.

Hösthälsningar från Ekenäs

När hösten kommer och dagarna blir kortare och mörkare märker jag att jag påminns starkt om livets gång. I mitt jobb möter man ständigt människor i olika skeden av livets lopp. Årstidernas gång är någonting som syns till och påverkar oss alla. Våren och sommaren som bevittnar om livets sköna och vackra sida. Hösten och den kommande vintern påminner om livets bräcklighet och ändlighet. Visserligen har hela pågående året genomsyrats av oro orsakad av coronaviruset, men sommarens skönhet fick vi ändå njuta av. Därför känns kontrasten mellan sommar och höst minst lika stor, om inte större i år.

Regniga dagars lugn

Personligen njuter jag av hösten och vintern. Även om de för med sig kortare, mörkare och kallare dagar tycker jag att också de årstiderna har mycket gott att ge. Till exempel tycker jag att höstens vackra färger och de regniga dagarnas lugn då man inte ids och inte heller behöver göra någonting är båda någonting att uppskatta.

Till hösten och vintern infaller också några stora kyrkliga helger. Under hösten står det i kalendern varje år Alla helgons dag en lördag mellan 31.10. och 6.11. Då bildar ljusen på gravgårdarna ett vackert hav som lyser upp höstens mörker. I församlingarna bjuds anhöriga till dem som dött under året in till en minnesgudstjänst.

Alla helgons dag ger hopp

I år firar vi Alla helgons dag den 31 oktober.

Här i Ekenäs, liksom i de flesta församlingar, är Alla helgonsdags gudstjänst en av de mest besökta gudstjänsterna. Människor samlas för att minnas dem som gått bort. Men, Alla helgons dag är faktiskt inte i sig en sorglig dag. Alla helgons dag har traditionellt två teman. Vi minns martyrer, kristna som dog för sin tro, och vi minns våra nära och kära som gått bort. Men dessa två teman hör också ihop. Alla som har gått bort och alla vi som är kvar hör till samma osynlig gemenskap genom Kristus. Hoppet om det eviga livet och tacksamheten över allt det goda som de bortgångna var och gav lyser opp sorgens och

Vackra höstfärger, men här i svartvitt. Huset är rött, staketet gult och den stora lönnen är alldeles orange.

saknadens mörker, liksom ljushavet på gravgården lyser opp den mörka kvällen.

Med önskan om en fridfull höst och vinter,
Meri Yliportimo

Foto: Maria Lindberg

Gudstjänst i Borgå

Söndagen den 20 september var en vacker höstdag i Borgå.

Det var nattvardsgudstjänst på Lundagatans kappell, på finlandssvenskt teckenspråk.

Dövräst Maria höll gudstjänsten och Lai-ha läste en vers. Döva i Borgå firade nattvardsgudstjänst första gången på ett halvt år. Orsak var Corona-tiden.

Stämningen var bra. Det var bra ordnat, där fanns handdesinfektionsmedel. Vi satt på avstånd från varandra.

Det bjöds på kaffe med paj efter gudstjänsten.

Text: Berit Petäjäinen

Bild: Maria Lindberg

Kyrkkaffe på nytt sätt. Jari och Sari sitter i förgrunden. Berit och Birgitta bak till vänster och Håkan och Lai-Ha vid bordet till höger.

Hur deltar du hellre i gudstjänsten, Åke?

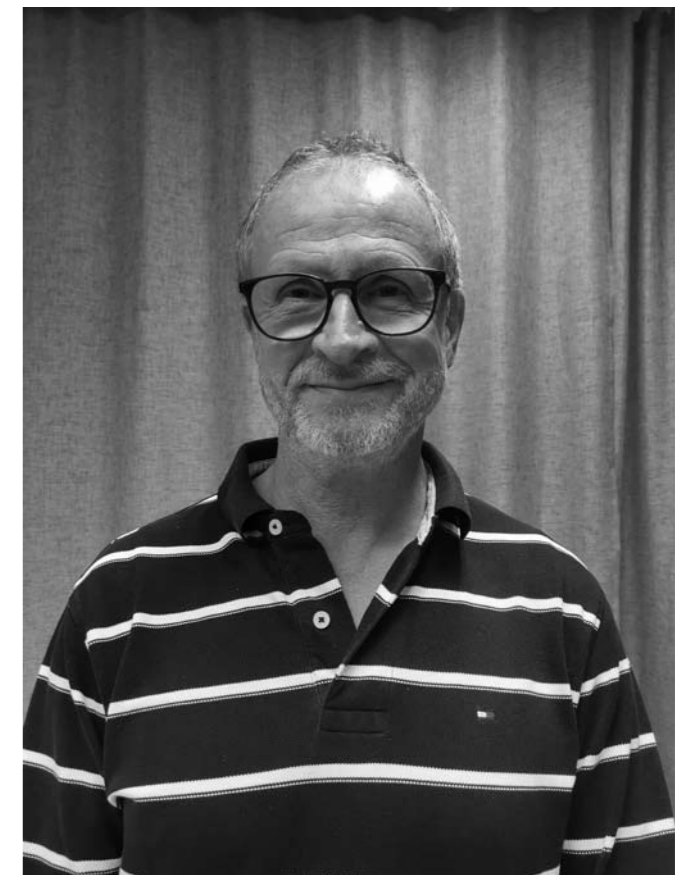
– Det är trevligare att vara på plats med andra på gudstjänst. Tv-gudstjänsten är tråkigare, säger Åke Uusimäki.

– Om man bor långt från gudstjänstplatsen är det trevligt att delta i gudstjänst via tv:n.

Jag har inte varit rädd för corona. Jag har rört mig mycket utomhus och i skogen. Jag har hållit avstånd och tvättat händerna ofta och på så sätt tagit hand om mig själv.

Text och bild: Seija Einola

Varför står det i bildtexten att Åke har randig skjorta på sig? Det är väl inte så viktig information? Jo, det är till hjälp för den som är synskadad och hörande, och som använder ett datorprogram som läser upp allt som står i tidningen. På så sätt är också det som finns på bilderna lite mera tillgängligt för den som inte kan se dem.

Åke Uusimäki, glatt leende och i randig skjorta, tycker att vanliga gudstjänster på plats är trevligare än tv-gudstjänster.

Resursgruppen presenterar sig

Vad är Resursgruppen?

Resursgruppens främsta uppgift är att stöda dövprästen i hennes arbete och fungera som bro mellan döva och kyrkan. Medlemmarna har ingen beslutanderätt, men kan nog komma med idéer till projekt.

Resursgruppen för kyrkans svenska arbete har funnits sedan år 1979.

Vem är med i Resursgruppen år 2020?

Hannele Rabb är Resursgruppens ordförande. Hon gör också layout till Dövas församlingsblad och syns oftast på en skärm under möten. Pensionären Rolf Westerlund och Janne Kankkonen representerar teckenspråkiga, då de hinner från utarbeten och golfbanan. Maria Lindberg är Resursgruppens ständiga sekreterare.

Vem får vara med i Resursgruppen?

Alla som vill jobba för teckenspråket, döva och kyr-

Maria Lindberg tar en selfie vid Räsö lägergård i Kyrkslätt. Kanske bor det en fågel i holken i björken bakom henne?

Janne Kankkonen trivs på golfbanan, även när det är lite kyligt. Det är bara att klä sig i varm jacka och stickad mössa.

kan. Du behöver inte vara medlem i kyrkan för att vara med i gruppen. Mötena hålls i regel på Kyrkans hus i Helsingfors, men det är möjligt att vara med på distans.

Vad gör Resursgruppen?

Resursgruppen samlas för möte fyra gånger i året. Två gånger på våren och två gånger på hösten. På mötet diskuterar medlemmarna aktuella saker och planerar innehållet till Dövas församlingsblad.

Resursgruppen planerar också teckenspråkiga kyrkliga läger och annan verksamhet.

Resursgruppen har också förverkligat det att det kommit mer bibeltexter och en ordlista med kyrkliga tecken på finlandssvenskt teckenspråk!

Kom med du också!

Text: Maria Lindberg

Foton: Privata album

Hannele Rabb hittar man ofta i svampskogen. Här bland granarna har hon hittat en stor kantarell!

Rolf Westerlund tycker om att jobba utomhus och allt som har med trä att göra. Här spanar han in ett virrvarv av trädrötter.

När jag vandrar i barndomens hemby...

Jag vandrar i barndomens hemby. Jag funderar en smula på röster jag inte hör. Orden når inte mitt öra. De stannar utanför. Jag minns varje språng, varje gård. Jag cyklade runt, runt. Många kompisar

hade jag, som ni ser på fotot. Idag kan jag inte förstå hur jag kommunicerade med dem. Här sitter jag till vänster med mina kompisar. Vi kallade platsen för "kyrka".

Text & foto: Berit Petäjäinen

Berit (t.v.) med sex yngre vänner vid en klippa. På högra bilden har alla blivit vuxna. Berit saknas på bilden.

Skön julidag på Solsand

Det vimlade av glada människor på gräsmattan vid Jakobstads Nejdens Dövas sommarstuga på Solsand i Jakobstad 11.7. Så många som 73 personer kom till Döva och hörselskadade barns stödförening rf:s årliga familjeträff.

Vi var extra många för vi fick en busslast gäster från Dövas förbunds kurs för finlandssvenska teckenspråkiga familjer som ordnades i Vasa. Vilken fin idé att vi alla kunde träffas på det här sättet!

Vi hade en rolig dag tillsammans, med pizzalunch utomhus och en lekfull olympiad där man lagvis skulle bland annat känna igen växter och fåglar, skala ett äpple med så långt skal som möjligt, kasta föremål i en hink, bygga ett torn av okokt spaghetti och marshmallows, och gissa antalet karameller i en burk. Burken var samtidigt första priset, som vanns av Ytteresse-laget "Int er vi sämber" (dvs Inte är vi sämre).

– Det här vill vi göra igen nästa sommar, var en av kommentarerna under dagen.

Text: Hannele Rabb

Foto: Ann-Louise Gleisner

Laget "Int er vi sämber" fick bäst resultat vid vid poängräkningen och blev därmed vinnare av en glasburk full med karameller. Från vänster: Lukas, Albert, Ellen, David, Simon och Jakob Häggblom. Jakob håller upp karamellburken.

Döpta

Alina Vilja Marianna Joensuu

född 21.6.2020 i Jyväskylä, döpt 30.8.2020 i Jyväskylä
föräldrar: Laura och Juuso Joensuu

Jake Aaron Lilley,

född 28.12.2019 i Vanda, döpt 6.6.2020 i Vanda
föräldrar: Gavin och Tuija Lilley

Vigda

Mikko Juhani Lipsanen och Senni Alisa Anttila

27.6.2020, S:t Michels

Avlidna

Raili Avila

f. 27.2.1940, Haapajärvi
d. 7.2.2020, Tammerfors

Voitto Taneli Heikkilä

f. 14.2.1931, Oulais
d. 22.4.2020, Uleåborg

Tuula Anneli Kivisoja, f. Löytylahti

f. 13.9.1945, Tavastehus
d. 27.7.2020, Hyvinge

Ralf Öhling

f. 1950, Vasa
d. 2020, Sundsvall
Har gått i dövskola i Borgå.

Hilkka Kaarina Penttinen, f. Ruusulaakso

f. 27.7.1939, Päämark
d. 5.7.2020, Hyvinge

Anne-Maire Suomela

f. 25.4.1967, Kiminge
d. 28.4.2020, Joutsa

Kalle Oskari Tuominen

f.10.9.1921, Urdiala
d. 7.8.2020, Hyvinge, Åvik

Händelsekalender

- 25.10 kl 13 Teckenspråkig nattvardsgudstjänst i Ekenäs med Meri Yliportimo.
- 13.12 Adventskyrka i Mejlans kyrka, med Janne Rissanen och Päivi Korhonen. Julmiddag efteråt.
- 14.12 Julgudstjänst och middag i Borgå.
- 20.12 kl 14 Teckenspråkig nattvardsgudstjänst samt de vackraste julsångerna i Kivistö kyrka, Vanda, med Seija Einola.

Du som bor utomlands

Jag vill ställa en fråga till er. Frågan riktas främst till er som bor utanför Finland och Sverige.

Kan du tänka dig att endast få Dövas församlingsblad i elektroniskt format i e-posten? Om du vill ha tidningen i din e-post, skicka då din e-postadress till Maria Lindberg. Kontaktuppgifter finns på bakpärmen.

Resursgruppen på instagram

Nu kan du få information om vad som är på kommande också via instagram. Du hittar kontot på namnet **kyrkansdovarbete**. Följ oss gärna!

Gudstjänster på nätet

Om du vill se på gudstjänster eller andakter på teckenspråk kan du se på facebookgruppen Viittova seurakunta – Tecknande församlingen. Du behöver inte vara på facebook.

Dövarbetet har också en YouTube-kanal "Viittova seurakunta".

Glöm inte heller nätsidan Tecknande församlingen!

Information om gudstjänster och annat program finns också på text-tv s. 797/8-11 (och 558/34 på finska).

Soppa av jordärtskockor

Ofta glömmar jag bort hur gott det är med jordärtskockor! Men på höstarna brukar påsarna med jordärtskockor dyka upp i matbutikerna, och då åker en påse genast ner i köpkorgen. Lite jobbiga är de att skala, särskilt om de är små, men det är värt besväret. Om man råkar ha lite stekt svamp, till exempel trattkantareller, blir det gott att sätta på sopptallriken.

Det här behöver du:

Jordärtskockor, en påse
Vitlök, 1-2 klyftor
Lök, gul eller röd, 1 st
Lite olja att steka i
Vitt vin, ca 1 dl
Vatten
Grädde, en halv till en burk
Buljong, tärning eller fond
Lagerblad, 1 st
Lite timjan, färsk eller torkad
Svartpeppar
(Trattkantareller att toppa soppan med)
+ en stavmixer

Jordärtskockan är en flerårig ört som är släkt med solrosen! Den kan bli upp till 3 meter hög. Under jorden bildar växten knölar. Det är dem man äter.

Gör så här:

Skala jordärtskockorna och skär dem i mindre bitar. Hacka löken och finhacka vitlöken. Stek löken och vitlöken i olja en liten stund, sätt med jordärtskockorna och håll på vitt vin och vatten, åtminstone så att det täcker. Sätt i buljong, lite timjan och peppar. Koka tills jordärtskockorna är mjuka, ca 15 minuter. Ta bort lagerbladet. Mixa soppan slät till exempel med en stavmixer, och håll på grädde, så mycket som behövs för att soppan ska bli passligt krämig. Koka upp igen och kolla smaken, mera salt och peppar kanske?

Ostsmörgås är gott att äta till!

Soppa och foto: Hannele Rabb

Jordärtskocka, här på bilden en ganska stor en. Jovisst, det tar en stund att skala dem, men oj vad god soppa det blir!

Adressförändring / Ny prenumerant

Fyll i och skicka in blanketten om du flyttar eller om du vill få Dövas församlingsblad.

Namn: .....

Tidigare adress: .....

Ny adress: .....

Skicka blanketten till:
KCSA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

eller meddela dina uppgifter till: maria.lindberg@evl.fi

Oscar vann en påse kaffe

På våren 2020 skickade Maria via Dövas församlingsblad en enkät till läsarna. Maria ville utreda vad läsarna tycker om tidningen och en eventuell sammanslagning av tidningarna Dövas församlingsblad och Hiljainen seurakunta. I samband med enkäten ordnades ett lotteri. Oscar Lönnholm vann ett rättvisemärkt kaffepaket. Det har skickats hem till Oscar.

Då Oscar via facebook-gruppen "Viitova seurakunta- Tecknade församlingen" fick veta att han vunnit lotteriet, skrev han: "Va överraskande att höra om detta, Tack!"

Grattis Oscar! Hoppas att kaffet smakar!

En påse rättvisemärkt kaffe. Ofta odlas kaffebönan av små familjeföretag i fattiga länder. Rättvisemärket handlar om att ge småodlarna bättre ekonomiska möjligheter.

TA KONTAKT MED DÖVPRÄSTEN

SMS

050-3427129

WhatsApp

facebook

Maria Lindberg

E-post

maria.lindberg@evl.fi

skype

maria.lindberg@evl.fi

Post

KSCA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

Besök

Södra kajen 8
Helsingfors